

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 28 maja 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 16982 P. Pośta Pawła Śliza w sprawie barier w wykonywaniu wyroków TK w sprawach podatkowych oraz problemu przedawnienia zobowiązań przy odzyskiwaniu nadpłat.
Znak sprawy: DTS2.054.2.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16982 złożoną przez pośta Pana Pawła Śliza w sprawie barier w wykonywaniu wyroków Trybunału Konstytucyjnego w sprawach podatkowych oraz problemu przedawnienia zobowiązań przy odzyskiwaniu nadpłat, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Ad pyt. 1 - 5.

Przedstawione pytania dotyczą danych szczegółowych, które nie są odzwierciedlone w systemach informatycznych dostępnych dla Ministerstwa Finansów. Wobec tego nie jest możliwe odczytanie wartości będących przedmiotem powyższych pytań. Ich przedstawienie wymagałoby przeprowadzenia odrębnych, czasochłonnych analiz, co – biorąc pod uwagę zasoby administracji skarbowej oraz obowiązujące je terminy – nie jest możliwe w ramach niniejszej odpowiedzi.

Ad pyt. 6.

Zauważyć należy, że art. 190 ust. 4 Konstytucji RP nie kreuje automatycznego mechanizmu eliminacji wszystkich skutków zastosowania przepisu uznanego przez TK za niezgodny z Konstytucją. Przepis ten ustanawia podstawę wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia, pozostawiając jednocześnie ustawodawcy określenie szczegółowych zasad oraz trybu realizacji tych uprawnień w przepisach regulujących poszczególne procedury.

W odniesieniu do spraw podatkowych kwestie te zostały uregulowane w Ordynacji podatkowej¹.

Stosownie do treści art. 240 § 1 pkt 8 Ordynacji podatkowej, w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznowia się postępowanie, jeżeli została wydana na podstawie przepisu, o którego niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą lub ratyfikowaną umową międzynarodową orzekł TK.

Wznowienie postępowania z powyższej przyczyny, zgodnie z art. 241 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej, następuje tylko na żądanie strony wniesione w terminie miesiąca od wejścia w życie orzeczenia TK. W razie dopuszczalności wznowienia postępowania, organ na podstawie art. 243 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej wydaje postanowienie o jego wznowieniu, które stanowić będzie podstawę do przeprowadzenia postępowania w zakresie przesłanki wznowienia wskazanej w art. 240 § 1 pkt 8 Ordynacji podatkowej oraz rozstrzygnięcia sprawy. Należy jednak podkreślić, że zgodnie z art. 245 § 1 pkt 3 lit. b Ordynacji podatkowej, w przypadku gdy wydanie nowej decyzji orzekającej co do istoty sprawy nie mogłoby nastąpić z uwagi na upływ terminu przedawnienia, o którym mowa w art. 70, organ podatkowy po przeprowadzeniu postępowania określonego w art. 243 § 2 pomimo spełnienia przesłanki z art. 240 § 1 pkt 8 wyda decyzję, w której odmówi uchylecia decyzji dotychczasowej.

Przepisy Ordynacji podatkowej określają zatem zarówno przesłanki wznowienia postępowania, jak i granice wzruszania ostatecznych rozstrzygnięć podatkowych, które w przypadku uznania przez TK danej regulacji za sprzeczną z Konstytucją nie pozwalają na ich nieograniczone wzruszanie z uwagi na upływ terminu przedawnienia. Należy zauważyć, że obowiązujące regulacje dotyczące wznowienia postępowań oraz przedawnienia zobowiązań podatkowych stanowią element szerszego mechanizmu zapewniającego równowagę pomiędzy ochroną praw jednostki a zasadą trwałości rozstrzygnięć administracyjnych, pewnością prawa oraz bezpieczeństwem obrotu prawnego. Konstrukcja instytucji przedawnienia pełni funkcję stabilizującą stosunki publicznoprawne i gwarancyjną zarówno dla podatników, jak i państwa. Całkowite wyłączenie skutków przedawnienia w sprawach związanych z wyrokami TK mogłoby prowadzić do powstania stanu długotrwałej niepewności prawnej oraz utrudniać planowanie finansów publicznych.

---

¹ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622)

W konsekwencji, w mojej ocenie, zarówno przepis art. 245 § 1 pkt 3 lit. b Ordynacji podatkowej, jak i art. 278 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi², zgodnie z którym po upływie lat pięciu od uprawomocnienia się orzeczenia nie można co do zasady żądać wznowienia, nie naruszają art. 190 ust. 4 Konstytucji RP. Ten przepis wyraźnie bowiem odsyła do zasad i trybu określonych w ustawach właściwych dla danego postępowania, co oznacza dopuszczalność ustanawiania przez ustawodawcę określonych ograniczeń proceduralnych, w tym związanych z instytucją przedawnienia.

Ad pyt. 7.

Nie podzielam tezy wyrażonej na str. 2 interpelacji o rzekomym zróżnicowaniu sytuacji prawnej podatników, którzy samodzielnie zadeklarowali oraz uregulowali zobowiązanie podatkowe zgodnie z literalnym brzmieniem obowiązujących przepisów prawa podatkowego, względem podatników decydujących się na wejście w spór z organem podatkowym.

Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, jakoby skutki procesowe związane z zawieszeniem lub przerwaniem biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, a w konsekwencji – z wydłużeniem okresu umożliwiającego podjęcie skutecznych działań po opublikowaniu wyroku TK, prowadziły do naruszenia konstytucyjnej zasady równości obywateli wobec prawa. Należy podkreślić, że instytucje zawieszenia czy przerwania biegu przedawnienia funkcjonują w systemie prawa podatkowego jako mechanizmy o charakterze generalnym i obiektywnym, których zastosowanie następuje wyłącznie w przypadkach przewidzianych przez ustawodawcę. Są one konsekwencją wystąpienia określonych zdarzeń procesowych i odnoszą się w równym stopniu do wszystkich podatników objętych daną procedurą. Tym samym, odmienne skutki w zakresie biegu terminu przedawnienia nie wynikają z arbitralnego działania organów podatkowych ani nierównego traktowania podatników, lecz stanowią konsekwencję regulacji ustawowych związanych z wyborem przez podatnika określonej ścieżki proceduralnej albo pozostawania w określonej sytuacji prawnej. W konsekwencji brak jest podstaw do przyjęcia, że samo wystąpienie odmiennych skutków procesowych w odniesieniu do podatników znajdujących się w różnych sytuacjach faktycznych może być utożsamiane z naruszeniem zasady równości wobec prawa. Zasada ta nie oznacza bowiem obowiązku identycznego traktowania wszystkich podmiotów w każdej sytuacji, lecz wymaga, aby podmioty znajdujące się w analogicznej sytuacji prawnej były traktowane według jednakowych kryteriów określonych przepisami prawa.

Mając na uwadze, że stan prawny w powyższym zakresie nie narusza konstytucyjnej zasady równego traktowania, nie jest rozważane podjęcie inicjatywy legislacyjnej w tym obszarze.

---

²Dz. U. z 2026 r. poz. 143.

Ad pyt. 8.

Wprowadzenie szczególnych ułatwień proceduralnych, takich jak uproszczona ścieżka zwrotu środków wraz z odsetkami kompensacyjnymi w przypadku uchylenia normy prawnej przez TK, nie znajduje uzasadnienia.

Należy wskazać, że do 31 grudnia 2006 r. Ordynacja podatkowa przewidywała w art. 261 szczególny tryb dochodzenia odszkodowań, w którym w pierwszej kolejności co do zasady organ podatkowy orzekał w sprawach odszkodowawczych. Regulacja ta budziła jednak istotne wątpliwości konstytucyjne, czego wyrazem były wyroki TK z dnia 23 września 2003 r., sygn. akt. K 20/02³ oraz z dnia 5 września 2005 r., sygn. akt. P 18/04⁴. W konsekwencji, ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz zmianie niektórych innych ustaw⁵ uchylono art. 261 Ordynacji podatkowej, pozostawiając kwestie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych regulacjom prawa cywilnego⁶. Było to podyktowane brakiem wystarczającego uzasadnienia dla utrzymywania odrębnych rozwiązań proceduralnych w prawie podatkowym, zwłaszcza wobec braku analogicznych mechanizmów w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego⁷, a także dążeniem do zapewnienia przejrzystości i jednolitości zasad dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

Mając powyższe na względzie, nie dostrzegam podstaw do ponownego wprowadzania rozwiązań proceduralnych w tym zakresie.

Ad prośby o „przedstawienie motywów i uzasadnienia dla dotychczasowego braku wprowadzenia do polskiego systemu prawnego regulacji, które zawieszalyby bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego (oraz terminu na złożenie wniosku o nadpłatę) w przypadku wniesienia skargi konstytucyjnej lub pytania prawnego do TK w danej materii”

Przedawnienie nie jest instytucją zastrzeżoną na korzyść jednej strony stosunku zobowiązaniowego. Przedawnienie działa w obie strony stosunku prawnego i wyklucza możliwość ingerencji zarówno ze strony podatnika, jak i organu podatkowego.

Brak w obowiązującym stanie prawnym instrumentu służącego wydłużeniu 5-letniego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w przypadku zawisłości sprawy przed TK, nie stoi w sprzeczności z zasadami prawa unijnego, w tym zasady efektywności i pewności prawa.

Z wyroku TSUE z 20 grudnia 2017 r. w sprawie C-500/1, *Caterpillar FS*, który zapadł w wyniku skierowania pytania prejudycjalnego przez Naczelny Sąd Administracyjny,

---

³ Dz. U. z 2003 r. nr 170, poz. 1660.

⁴ Dz. U. z 2005 r. nr 181, poz. 1524.

⁵ Dz. U. z 2006 r. nr 217, poz. 1590.

⁶ Art. 260 Ordynacji podatkowej

⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 1691.

jasno wynika, że zasady równoważności i skuteczności należy w świetle art. 4 ust. 3 TUE interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym umożliwiającym oddalenie wniosku o zwrot nadpłaty podatku od towarów i usług, gdy wniosek ów został złożony przez podatnika po upływie pięcioletniego terminu przedawnienia, pomimo że z wyroku Trybunału wydanego po upływie owego terminu wynika, że zapłata podatku VAT, stanowiąca przedmiot owego wniosku o zwrot, nie była należna.

Pragnę także zauważyć, że wskazane w interpelacji rozwiązanie nie jest znane również innym gałęziom prawa niż prawo podatkowe. Nie przewidują go ani Kodeks cywilny⁸ w zakresie zawieszenia lub przerwania biegu przedawnienia roszczeń⁹, ani Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰ w zakresie zawieszenia lub przerwania biegu terminu przedawnienia nałożenia administracyjnej kary pieniężnej¹¹, ani też ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych¹² w zakresie zawieszenia lub przerwania biegu terminu przedawnienia należności z tytułu składek¹³.

W świetle powyższego, nie są planowane przez Ministerstwo Finansów zmiany w postulowanym w interpelacji zakresie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów

---

⁸ Dz.U. z 2025 r. poz. 1071.

⁹ Art.121 i 123

¹⁰ Dz.U. z 2025 r. poz. 1691.

¹¹ Art. 189h § 4 i 5

¹² Dz.U. z 2026 r. poz. 199.

¹³ Art. 24